

บันทึก

เรื่อง การใช้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓
(ปัญหาว่าอธิการวิทยาลัยครูจะมีอำนาจสั่งดำเนินการทางวินัย
แก่ข้าราชการครูผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้หรือไม่ เพียงใด)

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ สร.๐๒๐๓/๑๗๙๙ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘ กำหนดให้วิทยาลัยครูเป็นส่วน ราชการในกรมการฝึกหัดครู มีอธิการคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการบริหารงานของ วิทยาลัยครู แต่ไม่ได้กำหนดอำนาจของอธิการเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้ อยู่ใต้บังคับบัญชาไว้ และได้เทียบตำแหน่งอธิการไว้ว่ามีฐานะเทียบเท่าตำแหน่งใด จึงมี ปัญหาว่าอธิการวิทยาลัยครูจะมีอำนาจสั่งดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือไม่ เพียงใด ซึ่ง ก.ค.(คณะกรรมการข้าราชการครู) ได้พิจารณาแล้วมีมติว่า ถ้าจะให้อธิการวิทยาลัย ครูมีอำนาจสั่งลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการครูในวิทยาลัยครูก็สามารถทำได้ โดยให้ผู้มีอำนาจตาม มาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ มอบหมายให้อธิการเป็น ผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ และ ก.ค.ได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามความในมาตรา ๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓

รองนายกรัฐมนตรี (นายทองยุด จิตตวิระ) สั่งและปฏิบัติราชการแทน นายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ส่งคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณา ปัญหาดังกล่าวพร้อมทั้งฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมการฝึกหัดครูและสำนักงาน ก.ค.) และผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) แล้ว เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๖^๑ ได้บัญญัติให้วิทยาลัยครูแต่ละ

^๑ มาตรา ๑๖ วิทยาลัยครูแต่ละแห่งให้มีอธิการคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการ บริหารงานของวิทยาลัยครู และจะให้มีรองอธิการคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ อธิการจะมอบหมาย

อธิการนั้นจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากคณาจารย์ประจำของวิทยาลัยครู โดย คำแนะนำของสภา และให้ดำรงตำแหน่งสี่ปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่อีกก็ได้ แต่จะดำรง ตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ การถอดถอนอธิการก่อนครบวาระต้องนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรง ถอดถอน

แห่งมืออธิการคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการบริหารงานของวิทยาลัยครู โดยอธิการนั้นจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากคณาจารย์ประจำของวิทยาลัยครูโดยคำแนะนำของสภา ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ของอธิการไว้เป็นประการอื่นอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๓๐ (ข)^๒ ก็ได้กำหนดให้ตำแหน่งอธิการเป็นตำแหน่งข้าราชการครู คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) จึงเห็นว่า ตำแหน่งอธิการวิทยาลัยครูนั้น แม้จะมีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการบริหารงานของวิทยาลัยครู ก็ไม่มีอำนาจสั่งดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้

สำหรับปัญหาที่ว่าจะให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ มอบหมายให้อธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้หรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) เห็นว่า การที่ ก.ค.จะกำหนดให้อธิการเป็นตำแหน่งข้าราชการครูที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๓๐ (ข) (๗) เพื่อให้มีอำนาจบังคับบัญชาตามมาตรา ๓๓^๓ และมาตรา ๔๒^๔ นั้น โดยที่มาตรา ๓๐ วรรคสอง แห่ง

รองอธิการนั้นให้สภาแต่งตั้งโดยคำแนะนำของอธิการจากคณาจารย์ประจำของวิทยาลัยครู และให้ดำรงตำแหน่งชั่วคราวระยะเวลาที่อธิการนั้นดำรงตำแหน่งอยู่ เว้นแต่จะได้มีการถอดถอนในระยะเวลาดังกล่าว

^๒ มาตรา ๓๐ ตำแหน่งข้าราชการครูมีดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(ข) ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้บริหารและให้การศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ช่วยครูใหญ่

(๒) ครูใหญ่

(๓) ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่

(๔) อาจารย์ใหญ่

(๕) ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย

(๖) ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

(๗) ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในหน่วยงานทางการศึกษาตามที่ ก.ค.กำหนดให้เป็นตำแหน่งข้าราชการครู

^๓ มาตรา ๓๓ ภายใต้อำนาจกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตำแหน่งใด บังคับบัญชาข้าราชการครูในหน่วยงานทางการศึกษาใด ในฐานะใด ให้เป็นไปตามที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ มอบหมายโดยทำเป็นหนังสือ

^๔ มาตรา ๔๒ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการครู ให้ผู้มีอำนาจต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนในระดับ ๑๐ และตำแหน่ง ศาสตราจารย์ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการโดยอนุมัติ ก.ค. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและเสนอชื่อต่อรัฐมนตรี ให้

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้บัญญัติไว้ว่า ตำแหน่งข้าราชการครู ตำแหน่งใดจะได้รับเงินเดือนในระดับใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค. แต่เนื่องจากตามกฎหมายว่าด้วยวิทยาลัยครู ตำแหน่งอธิการเป็นตำแหน่งที่แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาการฝึกหัดครูจากคณาจารย์ประจำวิทยาลัยครู โดยอยู่ในตำแหน่งตามวาระ และไม่มีเงินเดือนสำหรับตำแหน่งอธิการ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอธิการจึงรับเงินเดือนในตำแหน่งคณาจารย์ที่ดำรงอยู่ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอธิการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ก.ค.จึงไม่สามารถออกกฎ ก.ค. กำหนดเงินเดือนสำหรับตำแหน่งอธิการตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้ นอกจากนี้ยังเป็นที่ยืนยันได้ว่า ตำแหน่งอธิการไม่อยู่ในบังคับของมาตรา ๓๑^๔ และมาตรา ๓๒^๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่ ก.ค. จะกำหนดคุณสมบัติและมาตรฐานสำหรับตำแหน่งอีกด้วย เมื่อบทบัญญัติมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่ตำแหน่งอธิการดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) จึงเห็นว่า การที่จะให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓

รัฐมนตรีรายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนในระดับ ๙ และระดับ ๘ ให้อธิบดีโดยอนุมัติ ก.ค. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๓) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนในระดับ ๗ และระดับ ๖ ให้อธิบดีโดยอนุมัติ อ.ก.ค. กรม เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๔) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนตั้งแต่ระดับ ๕ ลงมา ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดี เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๕) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนตั้งแต่ระดับ ๖ ลงมา ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หรือสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หรือผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี โดยอนุมัติ อ.ก.ค.จังหวัด เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

สำหรับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูใหญ่ในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ต้องได้รับความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษาก่อนและเมื่อได้รับความเห็นชอบดังกล่าวแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามวรรคหนึ่งสั่งแต่งตั้งต่อไป

^๔ มาตรา ๓๑ ตำแหน่งข้าราชการครูตามมาตรา ๓๐ ตำแหน่งใดจะมีในหน่วยงานทางการศึกษาใด จำนวนเท่าใด และต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างไร ให้เป็นไปตามที่ ก.ค.กำหนด โดยให้คำนึงถึงลักษณะ หน้าที่และความรับผิดชอบ ปริมาณและคุณภาพของงาน สำหรับการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูตามมาตรา ๓๐ (ค) ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วย

^๕ มาตรา ๓๒ ให้ ก.ค. จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งไว้เป็นบรรทัดฐานในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูทุกตำแหน่ง

ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ให้แสดงชื่อตำแหน่ง หน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่ง ลักษณะงานที่ปฏิบัติ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ผู้ดำรงตำแหน่งจะต้องมีด้วย

มอบหมายให้อธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว
ย่อมไม่อาจกระทำได้

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๒๕